

I Århus Forældreorganisation anbefaler vi at henvisningspolitikken afskaffes

Vi finder argumenterne for henvisningspolitikken i Aarhus uetiske, dette uanset om vi har en procentgrænse på 20 % eller 25 %.

Vi anbefaler at henvisningspolitikken erstattes med forældresamarbejde og lokale indsatser.

Procentsats. Vi anerkender, at færre børn vil blive omfattet af henvisningspolitikken, hvis procenten sættes op, men det ændrer ikke ved det principielt uetiske i selve ordningen. For det enkelte barn er det uvæsentligt hvor mange andre børn, som lider samme skæbne. Derfor bakker vi ikke om, at der opereres med procentsatser.

Alle børn skal have lige adgang til den lokale skole og alle forældre skal omfattes af det frie skolevalg.

Problemerne med henvisningspolitikken løses ikke ved at ændre procentsatsen:

- Vi styrker ikke forældresamarbejdet ved at ændre procentsatsen.
- Vi styrker ikke samarbejdet mellem dagtilbud og skole i det afgørende overgangsarbejde om det enkelte barn ved at ændre procentsatsen
- Vi frigør ikke ressourcer til styrket samarbejde med familierne, sprogindsatser mv ved at ændre procentsatsen.
- Vi ændrer ikke den negative og stigmatiserende oplevelsen for det enkelte barn, som følger af at dumpe sprogtesten i børnehaven ved at ændre procentsatsen.
- Vi ændrer ikke ved at enkelte barn ikke kan følges i skole med sine venner fra børnehaven ved at ændre procentsatsen.
- Vi skaber ikke en samhørighed og en god følelse for det enkelte barn som fortsat henvises af at være en ligeværdig del af et fællesskab ved at ændre procentsatsen.
- Vi ændrer ikke ved at det enkelte barn lærer mindre og trives dårligere, end børn der bliver i eget distrikt, ved at ændre procentsatsen.
- Busturen bliver ikke mindre lang af at ændre procentsatsen.
- Vi giver ikke det enkelte barn mere tid i SFO og klub ved at ændre procentsatsen.
- Vi ændrer ikke ved det principielt uetiske i ordningen ved at ændre procentsatsen.

Trygfondens børneforskningscenter ved Århus Universitets' rapport "Virkninger af Aarhus kommunens skoleomfordelingspolitik for tosprogede skolestartere" af 15. maj 2020

Vi finder det stærkt bekymrende, at byrådet ikke allerede med baggrund i de klare konklusioner fra forskningsprojektet har valgt at suspendere ordningen. Aarhus kommune bryster sig af at arbejde evidens- og forskningsbaseret. Fastholdelsen af skolehenvisningspolitikken er et eksempel på det modsatte:

1. Overordnet set viste resultaterne, at "*Tosprogede skolestartere med væsentligt behov for sprogstøtte lærer mere og trives bedre, hvis de får mulighed for at begynde på den lokale folkeskole i stedet for at blive henvist til en anden folkeskole i kommunen med flere dansksprogede kammerater*" (s. 154 Undersøgelse af DSA-området i Aarhus Kommune Hovedrapport).

2. "Undersøgelsens resultater viste også, at magnetskolerne har bedre mulighed for at lave målrettede og specialiserede tilbud til DSA-eleverne, og at de ekstra ressourcer, som magnetskolerne får, mere end kompenserer for de negative effekter, som DSA-elever med sprogstøttebehov kan opleve af at gå på en skole med en høj andel af DSA." (s. 154 Undersøgelse af DSA-området i Aarhus Kommune Hovedrapport).

Note: Forskningsprojektet har modtaget 5,387 mio. kr. i støtte fra TrygFonden. Det er udført i et samarbejde mellem Aarhus Kommune og forskere fra TrygFondens Børneforskningscenter

Uetisk aarhusiansk politik

Vi finder argumenterne for busordningen uetiske. Når man argumenterer med, at en gruppe børn (i 2022 i alt 36 børn) skal holde liv i de skoler, som de skulle have gået på, ved at blive fragtet væk fra dem, antager man, at en gruppe børn ud fra en vurdering af deres sprogevner ikke kan bidrage til det gode klassefællesskab på deres distriktsskole og derfor må skaffes af vejen for ikke at skræmme de 'bedre' og mere 'rigtige' børn væk.

Hvordan kan den tænkning leve op til vores fine og inkluderende 'Børn og ungepolitik'?

I citatet fra høringsbrevet fremgår denne tankegang med al tydelighed – det som benævnes bæredygtigt – er princippet om, at en skolen klarer sig bedre uden bestemte elever. Det er forkasteligt at anvende begrebet om bæredygtighed i denne sammenhæng: *"det er desværre ikke bæredygtigt, at du går i skole, hvor du bor og sammen med dine venner, det må du forstå lille ven. Det er mere bæredygtigt, at du transporteres i bus to time om dagen fra du er 6 år gammel på kommunens regning."*

Citat fra høringsbrev. "Hensynet til det enkelte barn og hensynet til en bæredygtig elevsammensætning. Hvis elevsammensætningen ikke længere er eller opleves bæredygtig, vil det få konsekvenser for fastholdelse af egenskoleandelen, og det kan i yderste konsekvens medføre skolelukninger. En bæredygtig elevsammensætning bidrager til læringsmiljøet, fastholdelse af egenskoleandel og integrationsopgaven og dermed også til det enkelte barns læring og trivsel."

Underminerer samarbejde

Samarbejde mellem dagtilbud og skole: En tryk skolestart er funderet i et tæt samarbejde mellem dagtilbud og skole. Dette især, når vi har at gøre med sårbare familier med særlige støttebehov. Overgangsarbejdet handler om, at det enkelte barn lærer den kommende skole at kende, ser omgivelserne møder personalet sammen med vennerne fra børnehaven, som skal på den samme skole. etc. Dette arbejde kræver en forankring i lokalområdet, man kan ikke forvente at dagtilbud kan besøge skoler i den anden ende af byen. I rapporten nævnes det også, at det er et problem, at overgangsarbejdet påbegyndes før den endelige skoleplacering, er på plads.

Samarbejde på skolen: Busordningen kortsletter ethvert samarbejde med forældrene, som kun meget sjældent har mulighed for at engagere sig i en skole langt væk fra hjemmet. På samme vis som børnene føler sig fremmede gør også forældrene. Det nævnes også i rapporten. Der findes ikke løsninger, som kan kompensere for den lange transporttid, man kan ikke forvente at de pågældende familier har bil til rådighed.

Når forældre ikke i samme grad har adgang til skolen, er det svært for forældre at få den skoleforældre-identitet, som der lægges op til fra skolerne side.

Forældre på modtagerskolerne står med et meget stort socialt ansvar, som man ikke kan forvente at de kan løfte. Det kan ikke forventes, at de kan sikre mulighed for legeaftaler efter skole, eller tilbyde at aflevere børn i deres hjem, der har deltaget til arrangementer på skolen efter skoletid.

Fritidsordninger. Børnene bruger deres dyrebare tid i en bus i stedet for at gå i klub og SFO, der hvor de bor. I DSA-rapporten står der at sprogarbejdet i SFO og klub er væsentligt, men de 'bussede' børn har mindre tid i fritidsordninger end børn som går i skole/SFO i deres lokale skoledistrikt.

Fritidsinteresser.

Når børnene bruger deres tid i busser, vil de i langt mindre grad kunnen deltage i de mange fritidsforeningers tilbud. Vi ved at deltagelse i fritidsaktiviteter styrker sprog og trivsel.

Dobbeltmoral

Vi ser i rapporter, undersøgelser og anbefalinger skrevet af og i Aarhus kommune at man generelt har et stort fokus på lokale indsatser, og at man vægter indsatser i lokalsamfundet højt. Vi har et fokus på at sikre gode inkluderende fællesskab. Forældrene fremhæves igen og igen som de vigtigste personer for børnene og de væsentligste samarbejdspartnere for de offentlige institutioner. Med henvisningspolitikken sætter vi alt det ud af spillet. Hvorfor gælder disse værdier ikke alle børn?

Eksempler:

1. **Evaluering af Troldeholdet** (obligatorisk dagtilbud): "Set i et børneperspektiv er det ønskværdigt at organisere tilbuddet, så det i højere grad understøtter børn og familiers tilhørsforhold til lokalmiljøet. Et lokalforankret tilbud er netværksskabende for familierne, i og med dagligdagen i forbindelse med aflevering og hentning udspiller sig i sammenhæng med andre familier fra området. Dette kunne også formodes at have en positiv indvirkning på barnets overgang fra dagtilbud til skole." (DSA hovedrapporten)
2. **I analyse af bredere børnefællesskaber står der følgende:** "Ambition om at alle børn er en del af bredere børnefællesskaber i dagtilbud, skole og fritidstilbud Salamanca-erklæringens ambition om, at skolen er for alle børn uanset deres individuelle forskelle og vanskeligheder, lægger op til, at udviklingen i Aarhus Kommune skal vendes, således at flere børn kan være en del af fællesskaber på deres lokale skole og deltage i en undervisning, hvor de lærer, udvikler sig og trives. Samme ambition er der i forhold til dagtilbud og fritidstilbud. Hensigten er således, at de aarhusianske dagtilbud, folkeskoler og fritidstilbud skal udvikles og få den understøttelse, som gør, at de som udgangspunkt kan blive til et tilbud til alle børn i deres lokalområde." (s. 11 i Analyse af bredere børnefællesskaber på almenområdet, specialtilbud og PPR Løsningsmuligheder)

Økonomi

ÅFO mener, at et stærkt og etisk alternativ til busordningen vil være at øge indsatsen lokalt med inddragelse af forældre og andre ressourcepersoner. På den måde vil børnene med svage sprogkunders fortsat opleve sig ønsket og som en del af fællesskabet, hvilket er det bedste afsæt for læring. Vi foreslår konkret, at de ressourcer man bruger på, at fragte børn rundt og investerer i forsøg på at gøre det mindre uværdigt og utrygt for de henviste børn ude på modtagerskolerne, i stedet investeres i lokalområderne til et intensivt samarbejde med familierne i både dagtilbud, og skole/fritids-regi.

Der kan frigøres **min. 13,9 mio. kr.**

- 3 mio. kr. ekstra til modtagerskoler afsat i 2022 – hertil kommer de ressource man i forvejen har afsat til indsatser på modtagerskolerne,
- adm. af ordningen 1,4 mio. kr. (JF DSA-analysen)
- kørsel af børn: min. 9,5 mio. kr. (dette tal ændres alt efter hvor mange børn der 'busses' rundt jf. DSA-analysen).

Hvis procentsatsen ændres til 25%, vil kun 4 skoler skulle 'afgive' børn til en modtagerskole fremadrettet. Dvs. at de nuværende udgifter på min 13,9 mio. kr. vil kunne fordeles på disse 4 skoler. Dette naturligvis først efter at ordningen er udfaset, da befordring af allerede henviste børn og indsatser til allerede henviste børn naturligvis ikke nødvendigvis kan stoppes med øjeblikkelig virkning. Men hvis man gjorde det frivilligt for alle at vende tilbage til den lokale skole med øjeblikkelig virkning ville pengene kunne frigøres i et højere tempo.

Tabel 1: Andel børn i 0. klasse med sprogstøttebehov før og efter ophør af henvisningspolitikken
%-andel med sprogstøttebehov ultimo marts 2020

Møllevangskolen:	20% - 35 % andel ved ophør af henvisning til modtagerskole
Skjoldhøjskolen:	19% - 31% andel ved ophør af henvisning til modtagerskole
Sødalsskolen:	20% - 42% andel ved ophør af henvisning til modtagerskole
Tilst Skole:	21% - 30% andel ved ophør af henvisning til modtagerskole
Vestergårdsskolen:	18% - 24% andel ved ophør af henvisning til modtagerskole

(se svar <https://www.aarhus.dk/demokrati/politik/byraadets/spoergsmaal-fra-byraadets-medlemmer-2020/enhedslisten/henvisningsordning-2/>)

Frit skolevalg. I ÅFO vil vi gerne sikre, at det frie skolevalg gælder alle forældre. Derfor foreslår vi, at det undersøges om den gamle tvangsfordeling af børn kunne udskiftes med en frivillig model, på samme vis som man f.eks. gør i København. Den såkaldte københavnermodel fungerede ved rådgivning og vejledning til børn med særligt sprogstøttebehov.

Med venlig hilsen Anne Ernst Grøndahl, Formand for Århus Forældreorganisation